Aluehallintovirasto

Avioliittoon vihkiminen Suomessa

Aila Heusala
Lakimies
Maistraattien ohjaus- ja kehittämisyksikkö

AvioliittoL 108 §

- Kahden henkilön oikeus solmia avioliitto Suomen viranomaisen edessä määräytyy Suomen lain mukaan. (20.2.2015/156)
- Jos henkilöt eivät kumpikaan ole Suomen kansalaisia eikä kummallakaan ole asuinpaikkaa Suomessa, heillä on oikeus solmia avioliitto Suomen viranomaisen edessä vain, jos avioliitto on sallittu Suomen lain mukaan ja jos kummallakin on oikeus solmia avioliitto sen valtion lain mukaan, jonka kansalainen hän on tai jossa hänellä on asuinpaikka, tai sen valtion lain mukaan, jota jommassakummassa näistä valtioista on sovellettava avioliiton esteiden tutkintaan. Kihlakumppani on velvollinen esittämään hyväksyttävän selvityksen oikeudestaan solmia avioliitto vieraan valtion lain mukaan. (20.2.2015/156)
- -> alaikäinen ei voi avioitua Suomen viranomaisen edessä ilman avioliittolain 4 § 2 mom mukaista oikeusministeriön lupaa
- ->em. lupa on esitettävä esteiden tutkijalle

Avioliiton esteiden tutkinta

- **AvioliittoL 10 §:** Maistraatin tehtävänä on tutkia, että avioliitolle ei ole laissa säädettyä estettä *(avioliiton esteiden tutkinta)*. Avioliiton esteet voi tutkia myös evankelis-luterilaisen kirkon tai ortodoksisen kirkkokunnan seurakunta, jonka jäseniä kihlakumppanit ovat tai toinen heistä on.
- **AvioliittoL 18 §:** Vihkimistä ei saa toimittaa, jos vihkijä tietää seikan, joka estää avioliiton, tai jos vihkijä toteaa, että kihlakumppani ei häiriintyneen mielentilansa takia ilmeisesti kykene ymmärtämään avioliiton merkitystä.
- Vihkijän on ennen vihkimisen toimittamista varmistauduttava siitä, että avioliiton esteiden tutkinta on toimitettu siten kuin 11–13 §:ssä säädetään. Jos 13 §:ssä tarkoitetun todistuksen antamisesta on kulunut enemmän kuin neljä kuukautta, sen perusteella ei saa toimittaa vihkimistä.

Käytännössä….

- Vihkijällä on oltava vihittävän parin estetutkinnasta todistus
- Samaan asiakirjaan merkitään tiedot vihkimisestä (= vihkimisen ajankohta ja paikka, todistajat, sukunimivalinta ja vihkijän tiedot sekä allekirjoitus)
- Tieto avioliiton solmimisesta viedään VTJ:ään tämän asiakirjan perusteella, asiakirjat arkistoidaan pysyvästi
- EVL ja ORT seurakunnat vievät tiedot itse järjestelmään, muissa tapauksissa tiedot merkitään järjestelmään maistraatissa

- -> Suomessa ei voida vihkiä alaikäistä avioliittoon ilman OM:n poikkeuslupaa
- -> alaikäisenä solmittua avioliittoa ei voitaisi merkitä VTJ:ään

Ns. uskonnollinen avioliitto

- Ilman estetutkintaa ja ilman virallista vihkimistä:
  - Ei merkitä VTJ:ään
  - Ei saa aikaan avioliittoa (ellei lisäksi virallista vihkimistä, joka edellyttää estetutkintaa)
  - Verrattavissa pelkkään kirkolliseen avioliiton siunaamiseen